

GAZETA TRANSILVANIEI

Redacţia şi Administraţia
PIAŢA LIBERTĂŢII BRAŞOV. —
TELEFON 226.
Abonament anual 860 lei.
Pentru străinătate 800 lei.
Anunţuri, reclame, după tarif.

Fondată la 1838 de George Bariţiu

Apare de trei ori pe săptămână

Prin tine însuşi, cetăţene, şi pentru
tine, la libertate, legalitate şi cinste.

CENTENARUL NAŞTERII LUI DR. IOAN RAŢIU

Măne, Duminică, în 19 August, se împlinesc 100 ani dela naşterea avocatului dr. Ioan Raţiu, fost preşedinte al Partidului Naţional Român din Ardeal şi Bănat. La iniţiativa luată de Baroul avocaţilor din Turda, unde dr. Ioan Raţiu s'a născut şi a trăit, ca avocat, vor avea loc mâne la Turda serbări comemorative cu care prilej se va desvâli o plachetă comemorativă la fosta casă a lui dr. Ioan Raţiu, bombardată în 1892 de plebea maghiară din Turda, rămânând ca statuia lui, ce se va ridica din contribuţiile barourilor avocaţilor din Ardeal în Piaţa Mihai Viteazul din Turda, să se inaugureze la toamnă.

Se cuvine ca în această zi de comemorare a unuia dintre cei mai vajnici luptători ardeleni pentru drepturile şi libertăţile poporului românesc din partea a doua a secolului trecut, să ne închinăm memoriei celui, care acum o sută de ani a văzut lumina zilei în oraşelul Turda. Viaţa şi activitatea lui dr. Ioan Raţiu, un adevărat martir al naţiunii a fost — cum foarte nimerit l-a caracterizat biograful său contemporan Iosif Sterca Şuluţiu — din tinereţe până la adânci bătrâneţe o luptă pentru drepturile poporului român, cu sabia, cu graiul şi cu condeiul.

Persecuţiunile şi suferinţele îndurate în temniţa Seghedinului i-au creat o popularitate extraordinară în mijlocul poporului românesc, care l-a învecinicit în mintea sa prin numeroase poezii populare, cântate prin toate satele şi cătunele Ardealului:

Cade frunza jos în vale
Tot Românul plin de jale,
Plin de jale şi suspin
Pentru Raţiu din Seghedin.

La moartea lui urmată în 4 Decembrie 1902 a plâns un neam întreg recunoscător, iar ziarul nostru i-a închinat pagini întregi talmăcind doliul neamului românesc şi reliefându-i figura legendară:

„Cine nu ştie prin câte năcazuri şi sbuciumări n'a trecut bătrânul luptător pentru drepturile naţionale ale poporului român mai ales dela 1892 încoaice,

de când au început să se înmulţească şi să se înăsprescă prigonirile în contra Românilor, a limbii şi a naţionalităţii lor?

Cine nu-şi aduce aminte de acele zile, când Raţiu cu soţii săi din comitet au fost acuzaţi înaintea Curţii cu juraţi din Cluj pentru Memorand şi când mii de Români dela oraşe şi sate, au dat să se cunoască, cât de mult preţuesc ei lupta pentru drepturile şi pentru cauza naţională prin aceea, c'au alergat la Cluj ca să fie prezenţi la procesul cel mare?

Cine nu-şi va reaminti marea emoţiune, ce a cuprins poporul nostru, când dr. Raţiu şi soţii au fost târâşi cu jandarmii în închisoare, emoţiune care a fost întrecută numai de indignarea cea mare, ce a cuprins pe toţi Românii, când la 1892 după reînnoirea lui Raţiu dela Viena s'a bombardat casa sa din Turda?

Cine în fine nu ştie în ce hal au împins adversarii, existenţei noastre naţionale partidul nostru, după procesul Memorandului, şi câte n'au trebuit şi trebuie să suferim în urma ordonanţelor ministeriale, cari nu numai că ne împiedecă în libera noastră mişcare, ca partid, între marginele legilor şi ale consiliului, dar ne împiedecă chiar de a ne întruni ca alegători români?

Dr. Ioan Raţiu a fost bărbatul, pe care soartea l'a pus în acele vremuri, mai grele ca ori şi când, la căma partidului. El neputând să reziste loviturilor năprasnice ale contrarilor românismului, n'a încetat totuşi de a lupta din răsuputeri, a răbdat închisoare şi tot felul de prigoniri, ba mai mult, a suferit şi răutatea şi calomniile acelor, cari cu ajutorul lui eşiseră la iveală din întunerecul, în care se aflau. A rămas credincios cauzei naţionale şi n'a dat ascultare ademenirilor acelor, cari şinteau a-l arunca şi a-l prinde în reţeaua intrigelor lor. Nici că se putea ca un bărbat ca Raţiu care din frageda lui tinereţe a fost un aprig naţionalist, după stătea păianii şi neajunsuri, ce le-a îndurat, să se abată de la cărarea, pe care a umblat în toată viaţa sa.

Cel mai însemnat moment în viaţa lui Raţiu, a fost acela când aproape după o lună de dezbateri în procesul Memorandului, el s'a ridicat în ziua din urmă şi între aplauzele publicului român asistent, a citit cunoscuta declaraţiune, în care se zice între altele cătră Curte şi cătră juraţi:

„Nevinovaţi suntem, dar domina voastră sunteţi stăpâni pe individualitatea noastră fizică nu însă şi pe conştiinţa noastră, care în această cauză este conştiinţa naţională a poporului român”, şi când vorbim de „tribunalul lumii civilizate care va judeca pe toţi”, a zis, că „cei aduşi înaintea Curţii cu

jurată nu mai sunt acuzaţi ci acuzători!”

Multe amărăciuni a trebuit să suferă răposatul, a avut însă bucuria şi mângâierea de a vedea şi de a se convinge chiar în mijlocul celor mai aprige prigoniri, cât de puternică este conştiinţa naţională la poporul nostru...

El s'a dus dintre noi, dar amintirea lui va rămânea în mijlocul nostru ca vie dovadă, că cei ce luptă pentru drepturile poporului, pentru binele şi înaintarea lui, cei ce sufer pentru dreptate şi libertate, nu vor fi daşi uitării niciodată de poporul recunoscător!

În veci amintirea lui!

Câteva date biografice.

Raţiu, Ioan de Nagylak n. în 19 August 1828 în Turda; a studiat gimnaziul din Blaj; în 1847 a intrat în seminarul teologic din Blaj, de unde l-a trimis episcopul Lemény în sem. central din B. pestă.

În toamna anului 1848 Raţiu împreună cu N. Mureşan şi A. Arpady au organizat o legiune, al cărei comandant a fost căpitanul c. r. Gratze şi care a luat parte la mai multe lupte sângeroase, mai ales în Iulie în lupta contra generalului de honvezi Kemény Farkas, când acesta fu bătut şi scos din Munţii apuseni.

După revoluţie, în 1850, Raţiu a mers la Viena, pentru a studia dreptul şi s'a întors în 1854 în Pesta, unde a făcut doctoratul. A practicat la tribunalul din Buda, apoi la avocaţi în Buda şi Cluj, iar cenzura de avocat a făcut-o în Sibiu la 1860, când apoi şi-a deschis cancelaria avocaţială. În acel timp s'a pornit mişcarea pentru înfiinţarea Asociaţiunii, la care a contribuit şi Raţiu. În 1861, după reactivarea comitatelor, a fost ales vice-comite, în urma unor divergenţe între Maghiari şi Români, ivite pe chestia autonomiei Ardealului, şi-a dat dimisiunea.

În 1863 a fost ales deputat, iar dieta l-a ales notar. Pronunţamentul din „Câmpul Libertăţii” în contra „uniunii” în 1867 a fost pus la cale de Raţiu. Petiţiunea subscrisă de cătră 1900 Români, în frunte cu mitropolitul Şuluţiu, tot în contra „uniunii” a fost prezentată domnitorului tot prin Raţiu Cuvântarea energică, rostită de dânsul comisarului regesc Pechy în contra „uniunii”, cu ocazia cea când comisarul călătorea în ţară, pentru a pipăi opiniunea publică a Românilor, e cunoscută.

Conferinţa din Mercurea convocată în 1869 prin Macelariu, a fost pusă la cale prin stăruinţa lui Raţiu; iar conferinţa ţinută la Alba-Iulia în 1873 a fost şi presidată de Raţiu.

În 1880 în casa dânsului în Turda s'au statorit în înţelegere cu Bariţiu, George Pop şi Cosma principiile fundamentale pen-

tru organizarea partidului naţional, al cărui preşedinte a fost în urmă ales.

Conferinţa din 1884 şi 1892 a fost convocată şi presidată de Raţiu, în aceasta din urmă s'a decis trimiterea „Memorandului” la tron. În Maiu 1892 Raţiu a condus deputaţia de 300 la Viena cu „Memorandul”. Audienţa însă n'au primit, iar „Memorandul” s'a înapoiat nedescăcut.

Întorcându-se din Viena s'a întâmplat scandalul, când l'a bombardat casa în Turda.

În 25 Iulie 1894 Raţiu a fost arestat prin gendarmi şi dus în temniţa de stat din Seghedin, unde a suferit un an şi 3 luni. Întreaga viaţă a lui Raţiu, din tinereţe şi până la adâncile bătrâneţe a fost o luptă pentru drepturile poporului român, cu sabia, cu graiul şi cu condeiul.

Declaraţia Partidului Naţional Român

cetită de Dr. IOAN RAŢIU în ultima zi a procesului Memorandului (23 Mai st. n. 1894) în faţa Curţii cu juraţi din Cluj.

Membrii comitetului partidului naţional român din Transilvania şi Ungaria, cari stau pe banca acuzaţilor înaintea Curţii cu juraţi din Cluj, declară după citirea textului român al Memorandului învinuit, că:

1. Susţinând întru toate hotărârile luate de adunările generale ale partidului naţional, şinute în Sibiu la anii 1884, 1884, 1887, 1890, 1892, 1893, — primesc responsabilitatea pentru acele hotărâri identificându-se cu ele.

2. Ce atinge specialmintă chestiunea Memorandului, noi am stat dintru început şi stăm şi astăzi pe baza concluzelor conferenţelor naţionale, cari în mod precis şi-au adus decisiunile lor în această privinţă, şi anume în 1892 s'a hotărât expres, ca Memorandul deja stabilit, să se aştearnă la Inaltul Tron, fără amânare, ceea-ce s'a şi efectuat.

3. Reprezentanţii alegătorilor români din Transilvania şi Ungaria, întruniţi în conferinţa naţională în Sibiu, la 23—24 Iulie 1893, au votat următoarea rezoluţiune: că conferinţa generală identificându-se în toate cu comitetul său central, declară de al său Memorandul depus în Iunie 1892 în cancelaria Măiestăţii Sale, încuviinţează paşii şi procedura aşternerei lui şi aprobă cu vie satisfacţie şi pe deplin activitatea acestui comitet.

Prin urmare, noi, membrii comitetului, ca mandatarii ai partidului naţional român, primim responsabilitatea solidară pentru acest Memorand depus în 1 Iunie 1892 în cabinetul Măiestăţii Sale.

4. Deoarece conferenţele generale române naţionale amintite au decis şi publicarea şi răspândirea Memorandului pentru informarea opiniunii publice din ţară şi streinătate, deşi publicarea şi răspândirea lui s'a făcut înainte de termenul contemplant de comitetul naţional, ca mandatarii ai conferenţelor generale naţionale, nu putem decât să aprobăm publicarea şi răspândirea lui, şi prin urmare, primim responsabilitate solidară şi în privinţa aceasta.

Celindu-se întreg cuprinsul Memorandului, împreună cu pasagiile învinuite în toată întregimea lor, constatăm următoarele:

a) că în cursul instrucţiunii procesului nu s'a comunicat acuzaţilor contextul Memoran-

lui învinuit, nici pasagele învinuite de el;

b) că nici în cursul actualului pertractării finale nu s'au citit în întregitatea lor pasagele învinuite, ci numai unele frase trunchiale;

c) că actul de acuză, şi prin urmare pasagele învinuite n'au fost citite în româneşte, deşi acuzaţii au cerut aceasta, aşa încât noi acuzaţii am fost siliţi a constata aici, în faţa tribunalului, că între traducerea oficială şi între textul românesc învinuit sunt diferenţe esenţiale;

d) că prin urmare până la sfârşitul interogatorului n'am avut posibilitatea de a constata identitatea textului învinuit cu textul original al Memorandului.

Acum însă în intervalul dela sfârşitul interogatorului şi până în momentul de faţă, am ajuns în situaţiune de a putea constata identitatea textului român învinuit cu textul original, pe carele noi l'am depus în cabinetul Măiestăţii Sale, şi aşa fiind, declarăm, că primim responsabilitate solidară pentru tot cuprinsul Memorandului învinuit.

Onorabilă Curte!
Domnilor juraţi!

Memorandul, pentru a cărui publicare şi răspândire suntem traşi ca nişte făcători de rele, înaintea acestei bare judecătoreşti, nu cuprinde, precum v'ăşi putut convinge, decât gravaminele poporului român, care ne-a trimis pe noi, ca să cerem scutului Tronului pentru drepturile lui nescolite şi călcate în picioare.

Ceea-ce ne-a silit pe noi şi pe întregul popor român, ca să facem acest demers, este faptul, că atât legislaţiunea, cât şi guvernul ne-a adus la convingerea nestăruită, că în faţa lor pentru noi vorbă de dreptate nu poate fi.

Înzadar au fost toate promisiunile ce s'au dat în repetite rânduri pentru respectarea drepturilor noastre naţionale! Înzadar am încercat toate formele şi mijloacele legale! Înzadar ne-am plâns la toţi factorii competenţi ai statului!

Exclusivismul de rasă a declarat război de exterminare limbii şi naţionalităţii noastre.

Nu ne mai rămăsese dar, decât această singură cale apărării la factorul suprem al statului şi la opiniunea publică a lumii civilizate.

Fajă de acest act, care nu conține, decât curatul adevăr și este icona credincioasă a suferințelor și nedreptăților seculare, ce le îndură poporul român din Transilvania și Ungaria, trebuia, ca regimul ori să se desvinovățească, ori să-și răsbune.

Desvinovățirea nu era cu puțină, a ales calea răsunătoare! Ne-a împiedecat să ajungem la Tron și acum ne supune judecării aceluia, contra cărora ne-am plâns.

Ceea-ce se discută aici, Domnilor, este însăși existența poporului român.

Existența unui popor nu se discută, se afirmă!

De aceea nu ne e în gând, să venim înaintea D-Voastră să dovedim, că avem dreptul la existență.

Într-o asemenea chestiune nu ne putem apăra în fața D-Voastră, nu putem, decât să acuzăm în fața lumii civilizate sistemul asupritor, care fiind să ne răpească ceea-ce un popor are mai scump: legea și limba!

De aceea nu mai suntem aici acuzați, suntem acuzați.

Ca persoane nu avem ce căuta înaintea acestei Curți cu jurați, fiind-că noi am lucrat numai ca mandatarii ai poporului român, și un popor întreg nu se poate trage la bara judecătorească.

Plângerile poporului român nu pot fi judecate de un juriu exclusiv maghiar, care este și judecător și parte.

De aceea nu este de demnitate poporului român de a se apăra în fața juriului din Cluj! Într-adevăr, aceasta e o chestiune politică și de stat, care rezultă dintr-un proces secular între națiunea maghiară și autohtonă națiune română. De judecată dar nu poate fi vorba! Ne puteți osândi — ca indivizi, nu ne puteți judeca ca mandatarii ai poporului.

Dealțul ați înțeles și D-Voastră, că aici nu poate fi vorba de drept, ci numai de forță. Lucrul acesta nici nu ați mai încercat să-l ascundeți, căci ați

desocotit până și foștii leghetate cele mai elementare, cari se observă chiar pentru cămășii înaintea Curților de Justiție. Lumea va auzi cu uimire, că s-au putut judeca niște oameni de către o instanță judecătorească, fără ca să poată avea măcar apărători. Ați proclamat sus și tare, că forța birue dreptul, și nici că ați mai căutat să mascați în fața lumii aceea, ce nu mai e judecată, ci executare.

Să nu ne cereți dar „nouă să ne facem complici în acest simulacru de proces, încercând să facem din partea noastră un simulacru de apărare. Au fost siliiți prin violență și insulte apărătorii noștri să se depărteze. S'a agitat prin presă opinia publică maghiară, reprezentată prin juriul din Cluj, în contra noastră și a întregului popor român. Am fost violențați și aici, cum am fost terorizați totdeauna, cum suntem terorizați în toate de când am denunțat lumii civilizate asupririle, ce le îndurăm. Mai poate fi dar vorbă aici de judecată, de apărare în înțelesul juridic? — Nu! Faceți ce voțiți.

Nevinovați suntem, dar D-nea voastră sunteți stăpâni pe individualitatea noastră fizică, nu însă și pe conștiința noastră, care în această cauză este conștiința națională a poporului român. Dacă nu sunteți D-Voastră competenți să ne judecați, este însă un alt tribunal mai mare, mai luminat și de sigur mai nepărtinitor, care ne va judeca pe toți: e tribunalul lumii civilizate, care vă va osândi odată mai mult și mai aspru, decât V'a osândit până acum.

Prin spiritul de intoleranță, printr-un fanatism de rasă fără seamăn în Europa, osândindu-ne, veți isbuti numai ca să dovedii lumii, că Maghiarii sunt o notă discordantă în concertul civilizației.

Declarați prin urmare, în numele meu și al tuturor colegilor mei acuzați, că pentru cuvintele arătate, nu ne putem apăra.

va încheia împrumutul, această credință noastră este compromiță prin această convenție.

6. Ce poate să însemneze această pseudo-convenție pentru finanța internațională, pe care d-l Brătianu a hăit-o, baftocorit-o și defăimat-o atâta vreme în fața căreia astăzi nu știe cum să se prostearnă mai plecat și mai supus. Nimic.

Tranzacțiuni de acestea mari se întemeiază pe încredere și încredere nu există. Avem exemplul Belgiei.

În 1925 Ministrul de Finanțe Jansen, încheie un acord pentru un împrumut de 140 milioane dolari în vederea stabilizării. Împrumutul devenea, după votarea lui prin parlament, definitiv. În Octombrie se votează toate legile. Dezastrul dela Bursă, face ca bancherii să pue noi condiții aproape inacceptabile, cam ceea-ce primim astăzi noi. Împrumutul nu se lansează, de aici dezastrul Belgiei din 1926. Și să nu uităm că era vorba de Belgia cu autoritatea ei morală. Și noi?

7. Dar nici măcar acest simulacru de convenție nu a fost semnată de bancherii investiți cu depline puteri. Ei și-au rezervat dreptul ca această convenție să fie supusă confirmării institutelor pe cari le reprezentau. Nu știu dacă această confirmare a sosit până astăzi. Singurul fapt pozitiv al acestei convenții este avansul în formă de credit pe care Banca Londoneză Hambros îl deshide Băncii Franței și a Statului Român, pentru ca d-l V. Brătianu mărturisindu-și incompetența financiară, să anuleze convenția încheiată cu atâta alai cu Banca Națională și să spargă plafonul.

Această spargere a plafonului nu are nimic comun cu împrumutul. Cu el nu se poate nici refăce țara, nici duce o înlesnire pieței noastre strângulate de dezastruoasa politică a d-lui Președinte al Consiliului. Alai.

Până la depunerea proiectului de lege pentru autorizarea de a încheia împrumutul, se credea că singurul lucru pozitiv din care ar putea eși o degrevare a pieței, este avansul de 20.000.000 dolari.

Proiectul nu confirmă această presupunere. Din discuția dela Cameră și mai ales din modificarea textului se vede că nici nu se știe precis de ce este vorba. În primul proiect era vorba de o autorizare să primească de îndată un avans, deci făcea impresia unei ratificări a unei înțelegeri, acum se zice să obțină prin anticipare, deci este nevoie de tratative.

Se pare că e vorba de un împrumut pe termen scurt, căci se zice „un avans pe termen scurt“, dacă ar fi vorba de un accont din împrumut, n'ar putea fi vorba de termen scurt. Care sunt condițiile acestui împrumut pe termen scurt? Și care vor fi consecințele dacă nu se va încheia împrumutul și vom fi nevoiți să replătim „în termen scurt“ acest împrumut?

Sunt aceste măsuri serioase pentru stabilizarea legală? Sau este un joc periculos cu soarta economică a țării?

Este evident că ne aflăm în fața unor tatonări nesigure, improvizări și căutăm expediente pentru a prelungi viața unui guvern în agonie. Să nu fie fatal pentru țară.

De opt luni de zile viața noastră economică este ținută sub presiunea împrumutului. Întocmai cum în 1919, 1920, 1921 sugestia revalorizării aruncată cu atâta desinvoltură în vârtejul vieții noastre economice a produs criza și dezastrul extraordinar din care n'am putut scăpa decât printr-o declarație indirectă de faliment, mascată prin blocarea leilor, prin convențiile stoarse cu forța dela creditorii în valută forte, și care

La soare
și la plajă
Paza pielii delicate
prin Cremele Elida

Înainte de baie și seara — Coldcream Elida, după baie și la orice oră din zi contra soarelui și vântului aspru — Crème de chaque heure Elida.

Tubul Lei 45.—
Borcanul Lei 75.—

ELIDA

totuși răsturnase toate valorile, a distrus comerțul cinstit și a nimicit politica noastră de producție, — și pe urma căror greșeli suferim până astăzi.

Acum se repetă acest joc periculos. Astăzi la bază este ideea împrumutului, totul se așteaptă dela împrumut și barometrul nostru economic oscilează după șansele de încheiere a împrumutului. Lovituri de bursă, speculațiuni, pierderi de averi greu câștigate, îmbogățiri repezi. Toate se succed cu o iuțeală fantastică, și otrăvesc dezvoltarea noastră economică, normală și firească. După opt luni de zile de joc periculos, națiunea avea dreptul să creadă că în sfârșit se pune capăt. Dar nu, speculațiunea va continua și jocul funebru cu iluzia împrumutului va fi mai departe amorsa celor de bună credință.

Națiunea avea dreptul să știe: avem împrumut sau nu? Fără nici un echivoc, mărturisit sincer și recunoscut la lumina zilei.

Guvernul trebuia să-și recunoască eșecul și să se retragă. Dar nu.

Din tot alaiul de promisiuni și nădejdi puse prin încheierea împrumutului nu ne-am ales decât cu această convenție în coloră, pe baza căreia se vor putea continua discuțiile la toamnă.

Cu prăbușirea împrumutului se prăbușește tot eșafodajul politicii economice pe care își propusese acest guvern provizoriu să o realizeze: „Refacerea și stabilizarea“.

— Va urma. —

Raidul aerian al Micii Antante. România a luat premiul Poloniei și încă două premiu.

Din Praga se anunță: Clasificarea definitivă a raidului Micii Antante și Poloniei s-a terminat Marți. Premiul I s-a acordat avionului cehoslovac „Smelik“ Nr. 16 pilotat de aviatorul Kala, având ca mecanic pe Tauffer.

Al doilea a fost clasificat aviatorul român Burduoiu. Al treilea a fost clasificat aviatorul cehoslovac Kleps și al 4-lea

aviatorul român Stănescu. Aviatorii români cu avioanele Nrii 20, 21 și 15 au fost clasificați la locurile 6, 7 și 10.

Premiul Poloniei pentru aeroclubul națiunii, ai cărei piloți vor câștiga cel mai mare număr de puncte, este câștigat de România, care a întrunit un număr total de 22052 puncte, al doilea s-a clasificat Cehoslovacia cu 15.534 puncte, al treilea Jugoslavia cu 4728 puncte și al patrulea Polonia cu 3879 puncte.

Participarea României

la Târgul de Mostre din Praga.
Praga. Delegația română, care a sosit la Praga în scopul tratativelor pentru o amplă participare a României la Târgul de Mostre din Praga, a fost primită în modul cel mai prietenos și cordial.

Tratativele dintre delegația română, în frunte cu d-nii Naum președintele asociației Camerilor agricole și Sebastian, inspector și reprezentanții vieții economice cehoslovace au dus la bun sfârșit, astfel că la Târgul de mostre va fi organizată o mare expoziție românească pe o suprafață de 300 m² în palatul industrial.

Vor fi expuse toate produsele agricole românești, diferite zarzavaturi, produse silvice și va participa și industria de conșerve și pește din România. Expoziția va forma un mare pas pentru dezvoltarea legăturilor comerciale dintre România și Cehoslovacia. După declarațiile delegației românești vor participa la expoziție foarte mulți comercianți români. C.

Porcii selbatici au început să facă pagube prin diferite părți ale Ardealului. Din comuna Cristian, județul Brașov, primim — iscăliță de mai mulți săteni — o scrisoare disperată în acest sens. Suntem rugați anume să atragem atenția societăților de vânatoare asupra pagubelor, cauzate de mistreți, cari bântue și distrug, în ciurde, semănăturile. Ne facem deci o datorie, când ne adresăm societăților de vânatoare, invitându-le ca să apuceze plângerea de mai sus și să nu treacă cu vederea glasul celor-ce le solicită ajutorul.

Politica de împrumut

de Mihail Popovici.

— Urmare. —

3. Pentru ca serviciul datoriei publice să fie complet garantat, se proiectează înființarea unei case de amortizare. Datoria publică se scoate din administrația generală a Statului și se va da acestei instituții căreia i-se creiază venituri speciale și care va fi investită cu drepturi autonome. Se pare că sub această discretă formă suntem pe cale să fim înzestrați cu un control financiar. Casei de amortizare, pentru ca să se asigure, cum am arătat, serviciul acestui împrumut garantat prin venitul Regiei Monopolurilor, pare să se proiecteze să i se încredințeze și administrația R. M. S-ului. Regretăm că nu avem datele necesare pentru ca să vedem întrucât se aseamănă această instituție cu controlul financiar otoman de pe vremea lui Abdul Hamid.

Indiferent dacă cele spuse corespund complet realității, sau nu; fapt este că fie aci, fie la Banca Națională, vom fi supuși unui control internațional. Forma sau titlul controlului și a controlorului este indiferentă.

La 1922 d-l V. Brătianu, actualul Președinte al Consiliului, spunea:

„Cu tot discreditul adus Statului nostru prin politica financiară... un singur lucru am avut să spun: „nu, România nu-și leagă angajamentele sale financiare de posibilitatea unui control al finanțelor sale“ (aplaude).

„Am fost în streinătate și am constatat cu mulțumire că în tot cursul acestor demersuri, nici căeri chestiunea financiară nu a fost legată de alte condițiuni, cari ar pune în joc neatâr-narea noastră financiară sau economică.“

„... De nici o concesiune de nici un fel sau de condiții care ar implini un control financiar.“

Și astăzi după șase ani de progres se pun aceste condiții, iar d-l V. Brătianu le primește cu amândouă mâinile, fie în forma unui nou tip de casă de amortizare, fie în forma de expert, consilier etc., — titlul nu importă.

4. Altă greșeală s'a făcut că lansarea împrumutului este dată ca monopol în Statele Unite de două Bănci, în Anglia la două Bănci, în celelalte State la câte o Bancă.

Prin sistemul de a se permite subscripția la mai multe bănci, concurența ar fi făcut înlesniri subscripțiilor și rezultatul subscripției putea fi mai multumitor pentru noi.

5. Toate angajamentele luate de noi sunt unilaterale. Nu corespund angajamente reciproce. Băncile nu au luat nici un angajament. Noi suntem legați, ne-am dat pe față toată slăbiciunea noastră, am mărturisit prin acceptarea acestor condițiuni starea noastră care d-lui Vintilă Brătianu i se pare disperată, în fond este disperată numai situația internă a partidului său. În viitor, dacă nu se

Un ultim răspuns

Domnule Director,

Poate că n'ar fi trebuit să dau nici o atențiune articolului din No. 85 al ziarului d-voastră intitulat: „In jurul unei conferințe”, deoarece mă simțeam dispensat de aceasta prin împrejurarea, că însuși autorul dubitează în sinceritatea și seriozitatea lui pentru motivul, că se jenează a-l semna cu numele propriu, ci se ascunde sub anonim. Cu anonimi n'ar trebui să stau de vorbă. Dacă totuși mai dau și acest ultim răspuns, o fac pentru marele public, care mă cunoaște și față de care mă simt dator cu o lămurire în această chestiune.

D-l Asistent, contrar uzanțelor de cari se ține seama la facerea unei critici, nu scoate în relief și partea cea frumoasă a acelei conferințe, (va fi avut doară și ceva bun, ceva frumos) ci din întregă conferința se leagă de câteva fraze, pe cari însă nu le redă fidel, ci așa pe întâmplare. Ba ce e mai mult, intervertește chiar și scopul urmărit de mine, prezentând publicului tocmai altceva.

Mai întâiu, scopul conferinței mele n'a fost „lichidarea în public a litigiilor personale” și nici nu s'a evidențiat acest scop prin spovedania din articolul: „Să fie oare adevărat?” Eu știu ce am înțeles atât prin conferința mea, cât și prin articolul care l'a lăsat pe d-l A. nelămurit asupra felurilor pe cari le urmăresc.

Dacă d-l A. ar fi urmărit cu atențiune conferința mea, ar fi putut înțelege chiar dela începutul ei scopul, care m'a determinat să-mi aleg acel subiect. Reproduc textual:

... în speranță, că pot contribui și eu, prin ajutorul d-stra (adecă al publicului asistent) cu o pietricică la ridicarea suferințelor căzute în noroiul răutății, necinstei și imoralității și să le înalț la ferice. Deci nici decum „lichidarea litigiilor personale”.

Mă așteptam să am de asistenți la citirea acestei conferințe cel puțin 30 de învățători, cari se țin de acest cerc cultural, apoi alți intelectuali, cărora adresându-mă, mă vor înțelege și se vor înscrie sub faldurile drapelului ridicat în numele bunății, cinstei și moralei, și astfel vom face un mic, dar frumos început de sanare socială, contribuind astfel nu la defăimarea țării, ci la înălțarea ei. E dureros, că n'am fost înțeleși tocmai de aceia, cari ar fi trebuit să mă înțeleagă și să-mi acorde tot concursul d-lor. Dacă ași fi avut și eu darul să pot pătrunde în tainele gândurilor unor asistenți, cum lasă să se înțeleagă d-l A. că a pătruns în intențiunile mele, ceea ce însă nu e adevărat, n'ași fi ridiculizat și scos în evidență cele triste, dar cred că juste constatări, ci poate că îmi îndreptam conferința într'altă parte sau nu o țineam de loc.

Nu este adevărat, că în conferința mea am generalizat cazuri singulare și, că am caracterizat situația acestei țări: „Drept jigănie”. Ca să fac dovada că d-l A. a reținut prea puțin din conferința mea, reproduc textual:

„Vedem oameni (deci nu toți), cari excelează prin denunțuri false și fără temei către autorități, ba chiar și de aceia (n'am generalizat), cari de teama răspunderii, nu au curajul să semneze veniul sufletului lor negru ca păcatul și, ca totuși să își poată satisface răutății, care își stăpânește, semnează o persoană fictivă sau chiar pe un prieten al victimei și aceasta numai și numai ca să poată

cauza neplăceri și sânge rău semenului său, etc. Vedem în sfârșit după buna și plastică caracterizare a d-lui prof. S. Mehedinți în celebra sa carte „Altă creștere”, o adevărată jigănie.

Oare cum ar fi clasificat d-l A. procedura acelor oameni, cari fac astfel de lucruri? N'am voit să folosesc un termen absolut neparlamentar, ci m'am servit de caracterizarea d-lui prof. S. M. și care caracterizare nu se referă la situația acestei țări, cum greșit afirmă d-l A., ci la felul de comportare al unor inconștienți și răi.

N'a auzit d-l A., ce a zis în anul 1907 Vlahuță?... N'a ascultat niciodată discursul d-lui Titulescu la o placă de patephon, prin care biciuete unele moravuri din țară și, cu toate acestea nu strică efectul marelui magistratului său discurs în chestia optanților? Dar n'a ascultat sau citit pe d-l N. Iorga, pe d-l Pamfil Șeicaru, d-l Cezar Petrescu și alți scriitorii sau ziariștii? Defăimează aceștia țara? Departe de mine chiar și numai gândul că a-și fi intenționat defăimarea țării mele pentru a cărei mărime am contribuit și eu cu modestele mele puteri și cu multe suferințe, în ploaia de gloanțe, ba chiar și în temniță, legat în fiare ca cel din urmă criminal, pe vreme ce ai mei gemeau în pușcărie săptămâni, luni și ani d-a rândul, arătându-le deasupra capului sentința: moarte prin ștreang.

Emil Reit.

— Sfârșitul în z-urul viitor. —

De vânzare una casă cu trei camere, bucătărie și dependințe construite solid, cu o grădină în mărime de 2 holde, ambele mobile situate la stradă. Tocile, Valea Oului Nr. 4 Grădina fi ind plană, bine închisă, cismea de apă la poartă, foarte potrivită pentru clădire, cu deosebire proprie pentru zidirea unui Sanatoriu sau vile pentru vară. Vânzarea se face din mână liberă. Informațiuni la proprietarul sub adresa mai sus arătată. 669 5—3

De vânzare Ford — 925 complex renovat în excelentă stare de funcțiune. Lt. Col. Bodnărescu Str. Dr. Cantacuzino 17 Snaia. 714 1—2

De vânzare loc pentru ciădit, preț convenabil. Adresați Podului Grid 34.

De vânzare în Stupinile Brașovului o casă constatătoare din 2 camere și antreu mare, împreună cu o grădină de pomi ca 1000 m². Informațiuni la ziar. 719 1—3

De vânzare un Cinematograf instalație completă în cea mai perfectă stare. Aparat Erneman, lampă de cărbuni și bec Gohat. Dynamo 5 HP. 110 Volți. Motor benzin 6 HP. Informațiuni: Hotel Central Bran. 727 1—1

De închiriat 2 camere, cameră, pivniță și bucătărie de vară verandă, cu grădină frumoasă și mare. Valea Oului No. 1. 13

De închiriat în centrul orașului Str. Petrăriei din dos „Vila Victoria” 2 apartamente, fiecare a 3 camere, bucătărie, cameră baie, pivniță, magazie de lemne, pod, luminat electric și cu sobe teracotă. 685 3—3

De închiriat de la 15 August o locuință lângă promenadă cu 3 ori 4 odăi frumoase, un entré mare, cameră de baie, bucătărie frumoasă, cameră pentru victuali cu lumină electrică. Tot acolo de vânzare o sufragerie completă, Informațiuni la Păpetăria Herz, Strada Principele Carol 22. 693 3—3

De închiriat o cameră, bucătărie și cameră Str. Coastei D) 11. 715 1—3

Se caută o supraveghetorie pentru Orfelinatul Uniunii Femeilor Române din Brașov. A se adresa Direcțiunei Orfelinatului Str. Fântănei 37. 712 1—2

Se anunță că s'a pierdut carnetul de conducere No. 489 eliberat de către Pref. Pol. Brașov la numele lui Ludovic Radwanszky, care să declare prin aceasta de nul. 713 1—1

Studentă prepară elevi și avantaioase în limba română, germană, franceză precum și istorie și geografie Informațiuni Str. Morii No. 7. Brașovul-Vechiu. 717 1—3

O garnitura de treierat uzoară de 800 mm. și motor de benzină 10 cai putere în stare bună de funcțiune cu condiții uni de plată convenabile, de vânzare la A. Marko & Comp. Brașov Str Lungă 137. 707 2-2

Parcela pentru clădit casă ieftin de vânzare lângă gara Bartolomeu. Informațiuni la P. Stoica Str. Bisericii Române 19. 606 7—10

Perzându-se carnetul de conducere No. 2072 eliberat de Prefectura poliției Brașov: Wilhelm Brusch Str Elisabeta Brașov se declară nul. 723 1—1

Se caută spre cumpărare o mașină (de lux) în perfectă stare. Informațiuni la Librăria Herz Brașov Strada Principele Carol 22.

Un cal mare coama partea stângă Nr. matricol 285 Litera C. S. 6 pe pupa piciorului stâng dinapoi, pîntenog drept cor.sterior, a fugit. Afliătorul a se adresa Grigorie Bejanu, comuna Satulung 1882. 1—1

Primăria comunei Feldioara.

No. 765/1928.

Publicațiune

Primăria comunei Feldioara cumpără prin licitație publică cu oferte închise în ziua de 17 Septembrie a. c., ora 9 a. m., următoarele fureze pentru întreținerea vitelor de reproducție și anume:

- 12,000 kgr ovăz.
- 7,500 kgr. făină de orz.
- 12,500 kgr. paie.

Licitația se va ține la primăria comunală din Feldioara cu o garanție provizorie de 10%. Condițiunile mai detaliate se pot vedea la primărie.

Feldioara, în 6 August 1928.

Primăria comunală.

718 1—1

Camera de comerț și de industrie Brașov.

La conformitate cu dispozițiunile legii contabilității publice art. 72—32 Camera de comerț din Brașov publică licitație cu oferte scrise pentru închirierea pe timp de 5 ani a unui local de cafenea lde lux, afliător în subsolul noiei sale clădiri, local care cuprinde 200 locuri de sezut, iar terasa 500—600 locuri.

Condițiunile licitației se pot vedea la Biroul Camerii, Brașov, Str. Porții 65.

Ofertele sigilate însoțite de o garanție de 10% în numerar, se vor preda secretariatului Camerii până în ziua de 15 Septembrie 1928, orele 11,30, când se va proceda la deschiderea lor de către Președintele Camerii în prezența eventualilor concurenți participanți.

Adjudecarea va avea loc în cel mult 15 zile dela deschiderea ofertelor. 654 1—1

Primăria comunei Holbav, jud. Brașov.

Nr. 645/1928.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință publică cumcă Primăria comunală Holbav jud. Brașov arân-dează prin licitație publică cu oferte înch se pe lângă respectarea condițiunilor precise în art. 72—83 din legea contabilității publice în ziua de 23 Septembrie 1928 ora 10 a. m., în localul primăriei comunale, Cărciuma comunală de sub Nr. 218 pe o perioadă de 3 ani, a decă din 1 Ianuarie 1929 până la 31 Dec. 1931.

Prețul de strigare Lei 40,000 vadiu 10%.

Condițiunile mai detaliate se pot vedea în fiecare zi în orele oficioase la Primăria Comunală. Holbav, la 12 August 1928.

Primăria comunală.

711 1—1

Găsiți vin bun și ieftin în Depozitul de vinuri naturale și Fabrică de ape gazoase **STELIAN NICOLAU**

Strada Căpitanului No 14.

(TELEFON 256)

Vinuri de:

Drăgășani

Dealul-Mare

și Odobesti

VANZARE EN-GROS

213 20—0

Ministerul Justiției

Comisiunea de naturalizări.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința acelor cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiunilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Președinte,

Subsemnatul Iacob I. Iakovovici, de profesiune comerciant măcelar, domiciliat și stabilit din anul 1923 în Brașov, Str. Neagră No. 47, supus cehoslovac, căsătorit cu o cetățeană română, dorind a deveni cetățean român prin naturalizare, respectuos vă rog să binevoiți a dispune ca în baza alăturatelor acte să mi se acorde naturalizarea ca unul care am renunțat în mod definitiv la supușenia cehoslovacă precum și la orice altă supușenie streină, dorind a deveni un bun și credincios cetățean român.

Cu perfectă stimă:

Iakovovici I. Iacob,

Str. Neagră No. 17 Brașov.

Primăria municipiului Brașov.

No. 19816/1928.

Publicațiune de licitație

Se aduce la cunoștință publică, că în ziua de 15 Septembrie a. c., ora 8 a. m., se va ține la serviciul economic al Primăriei o licitație publică cu oferte sigilate și timbrate în conformitate cu dispozițiunile legii asupra contabilității publice Art. 72—83 pentru demolarea și vânzarea materialului (cărămizi și grinzi) fostei mori din Valea putredă No. 4.

La ofertă e de anexat o garanție de 200 Lei.

Condițiunile detaliate se pot vedea la serviciul economic.

Brașov, la 14 August 1928.

Primar: p. Secretar General: Dr. Moga. indescifabil.

Bomboane

Alviță, cu alune, susaiu, figuri de tot felul, Lica după comandă și mai multe alte feluri. Pentru detaiști sub prețul pieții.... Pentru angrosiști...

I. MAZILU

Târgul Callor 15.

726 1—3 la chiosc.

In zile de căldură nu te poți lipsi de gheață

nici chiar în gospodăriile cele mai mici. Noi procurăm ori-cul această zănelă sau la cerere, dela 5 Kg. în sus din gheața noastră artificială, curată și igienică. Faceți o comandă telefonică (Tel No. 1) și vă veți convinge de posibilitatea practică de-a avea pururea carne proaspătă, fructe și beuturi etc.

PAUL TITTES

STR. LUNGĂ No. 104.

720 1—1

„CARTEA ROMÂNEASCĂ” S. A.

Sucursala Brașov.

Strada Porții No. 11.

Librărie, Papetărie, Depozit de Hârtie. — Articole de Pictură. — Articole Fotografice. — Gramafon „His Master's Voice” și „Columbia”.

PREȚURILE CELE MAI EFTINE.

Un ajutor pentru Partidul National-Tărănesc.

A patra adunare populară a Românilor din statul New-Jersey.

Ziarul „AMERICA” publică următoarele amănunte cu privire la a patra adunare a Românilor din statul New Jersey (Ohio) din America:

Românii din Statul New Jersey, cu cele 8 organizații ale lor au ținut în orașul Roebing, a patra adunare populară în chestia crizei politice interne și externe din România. Însoțirea Românilor prea adeseori e ca focul de paie. Românii din Statul New Jersey fac însă de rușine această zicală. Ei s-au jurat să n-aiibă stare până a nu-și și patria-mamă în afară de orice primejdie.

În această adunare s-a constatat că Ungurii s-au mai trezit din amețea lor. Ultima hotărâre a Ligei Națiunilor în chestia optanșilor unguri și a mitralierelor, desaprobară publică a năzuințelor Lordului Rothermere de către factorii cu răspundere din Anglia, strângerea legăturilor dintre statele ce alcătuiesc Mica Antantă: i-au făcut pe Unguri, să-și mai vină în fire.

Și criza politică internă din România se apropie de desnodământ. Liberalii, cei drept, se mai țin moriș de putere. Dar succesul României la Geneva, în chestia optanșilor, nu e un succes al lor, ci al tuturor partidelor politice din Tară. Condițiile umilitoare, în cari guvernul liberal a hotărât a face, în scopul stabilizării leului românesc, un împrumut în strălănite, compromițu desăvârșire cabinetul d-lui Brătianu. Și demisia ce se anunță a ministrului Titulescu, va fi un impas pentru guvernul liberal. Mai ales, cu cât va întârzia căderea liberalilor dela putere, cu atât mai definitivă va fi această cădere. Căci partidul național-țărănesc se întărește mereu și rezistența cetățenească, la care d-l Iuliu Maniu a provocat partidul de sub conducerea sa invocând jurământul depus în adunarea din Alba-Iulia, va produce cel mai covârșitor efect: „Dispunem ca la toate provocările și încălcările legii să răspundem cu toată energia, silindu-i să respecte drepturile cetățenești. Funcționarii publici și jandarmeria sunt rugați să înjosească autoritățile Statului prin încălcări de lege și abuzuri, fiecare cetățean fiind în drept a chema pe cel abuziv la ordine prin orice mijloace.”

Adunarea populară apreciază după merit marea adunare națională a Românilor din America, în orașul Canton Ohio, la 14 Maiu 1928 și telegrama trimisă de această adunare d-lui Iuliu Maniu.

Se constată cu multă satisfacție înuta prietenească a „Americii” din Cleveland-Ohio, către partidul național-țărănesc din Tară.

Dar lupta de răsturnare a guvernului liberal, în afară de adunări, telegrame și articole de ziar, „cere mijloace materiale nu numai pentru a susține întreaga acțiune de propagandă și organizare a adunărilor publice, dar mai ales pentru ajutorarea celor ce vor cădea victime în lupta de rezistență cetățenească și a familiilor acestora.”

În această oră de grea cumpănă pentru Tară, cel mai mare lucru ce Români din America au datorat sfântă a face, este a da ajutoare bănești la

fondul de rezistență al partidului național-țărănesc.

La sfârșitul adunării se dă către adresele de mulțumire, trimisă în numele partidului național-țărănesc de d-l V. Madgearu pentru primirea sumei de 50.000 lei pentru fondul de rezistență al partidului.

Adunarea a primit cu aplauze mulțumirea și a mai adunat o altă sumă de 50.000 lei ca să vie în ajutorul partidului național-țărănesc în lupta de răsturnare, pe care acesta o duce contra guvernului liberal.

Despre acțiunea d-lui Iuliu Maniu

Declarațiile unui profesor rus.

D-l Serge Alexejev, profesor de sociologie dela Universitatea din Moscova, care se află actualmente în țară, la stațiunea balneară Carmen-Sylva, a făcut ziarului „Ellenzék” câteva interesante declarații. Vorbind despre acțiunea d-lui Maniu, profesorul de sociologie dela Moscova a declarat:

Într-un stat unde nu există legalitate, unde nici conducerea statului nu face sforțări pentru respectarea legilor și nu respectă legile de evoluție ale economiei naționale și ale administrației, acolo domnește nemulțumirea. Elementele subversive primesc acolo o substanță hrănitore în paguba elementelor de ordine. Într-un astfel de stat nimic nu se întâmplă așa cum în mod logic trebuie să se întâmple. Nemulțumirea face pe oameni nerăbdători, cari la un moment dat și fără să se sinchisească de resortul cauzelor, răstoarnă ordinea actuală pentru orice formă de stat. Deaceia, eu înțeleg foarte bine șovăiala d-lui Iuliu Maniu, care nu îndrăznește să întrebuițeze mijloace forte, pentru că știe că în cazul când nemulțumirile izbucnesc într-o acțiune dezordonată, România va trece clipe îngrozitoare.

Sedința Comitetului Județean al Org. P. N. T. din Brașov cu delegații satelor.

Eri, Vineri 17 August, în localul clubului P. N. T., a avut loc sedința Comitetului Jud. al org. P. N. T. din Brașov, la care pe lângă membrii comitetului, au fost reprezentate aproape toate comunele din jud. Brașov, prin delegați.

Sedința a fost prezidată de d-l Vicior Branisce, vice-președinte care descizând sedința, face un expozeu în care relevă mai ales momentele înălțătoare dela Adunarea dela Alba-Iulia, precum și pasaje din cuvântările d-lor Maniu și Valda rostite la congresul parlamentarilor și foștilor candidați pentru parlament ai P. N. T. în zile de 26 și 27 Iulie 1928.

A urmat citirea raportului general, cu descrierea evenimentelor mai importante petrecute de la ultima sedință a comitetului, precum și cu lămurirea scopului sedinței: deasemnarea delegațiilor satelor, pentru marea întrunire ce se va ține la București în cursul lunii Septembrie, spre a ratifica hotărârile luate în zilele de 26—27 Iulie.

Au mai luat cuvântul: Pr. Dr. Debu, care pe lângă lămuriri pline de credință și avânt cu privire la jurământul de la Alba-Iulia, propune să se protesteze contra șvonurilor lansate, că „Astra” se va substitui guvernului, sub inspirația acestuia, pentru organizarea serbarilor aniversării de 10 ani de la unirea Ardealului cu patria-mamă.

Gh. Culeanu, aduce omagiul organizației din jud. Brașov, preotului-model dr. Petru Debu pentru atitudinea sa în chestia jurământului, călcând astfel pe urmele preoților ardeleni dinaintea războiului, spre deosebire de majoritatea celor de azi, de care poporul se plânge că a fost părăsit, pentru interese personale și meschine.

După ce au mai luat cuvântul d-nii preot Mircea Tomas din Tohanul-vechiu și consilierul județean V. Chirvase din Baciu (Satulung) cu privire la tactica de luptă în viitorul apropiat, sedința a luat sfârșit la orele 1 1/2 d. a.

Ca să se știe! Deoarece în jurul articolului „Sberia României” circula diferite șvonuri în ce privește competența aceluia articol, ținem să constatăm că autorul sau inspiratorul aceluia articol nu este d-l director al poliției Nicolae Crăciun, care dealtfel la acea dată, după informațiile luate ulterior, nici nu se găsea la Brașov.

Împrumuturi de falși

Guvernul să spună.

Deși a trecut o săptămână de când s'a anunțat încheierea împrumutului de 12 milioane de dolari la Banca Comercială și Italiană și deși întreaga presă a întreat mereu, iar opinia publică așteaptă să afle, cari sunt condițiunile acestui împrumut, totuși guvernul nu a găsit necesar să dea cea mai mică indicațiune.

Totuși, presa streină, deși acest împrumut e o chestie de nimic pentru streinătate, dar pentru că această presă are alt respect de cititorii săi decât guvernul nostru față de opinia publică, a publicat unele din condițiunile împrumutului.

Asfel „Financial News” confirmă că împrumutul s'a încheiat numai pe 6 luni, trebuind a fi rambursat la 31 Dec. a. c. din marea împrumut sperat de d-l Vintilă Brătianu.

Este oare permis unei țări să încheie împrumuturi de milioane de lei, pe termen de 6 luni? Nu seamănă această faptă cu a minorilor și falșilor, care plătesc o datorie cu produsul unui alt împrumut, pe termen din ce în ce mai scurt și cu dobândă din ce în ce mai mare?

De unde are d-l Vintilă Brătianu siguranța, că va putea încheia alt împrumut până la 31 Decembrie, pentru a plăti pe cel vechiu?

Iar, financiarii cu care tratează „marele” împrumut, știindu-l cu astfel de scadențe și fără alte mijloace de a le onora, decât împrumuturi, nu-i vor impune condițiuni uzurare?

A ajuns România în halul să procedeze ca minorii și falșii? Nu e oare datoria Regenții de a obliga pe acest guvern să comunice țării condițiunile acestui împrumut și mai ales să-l concedieze înainte de a fi făcut țării tot răul de care e capabil, fiind-că alta de cât rău, nu mai poate face.

INFORMAȚIUNI

Parastas pentru Dr. Ioan Rațiu. Mâne, Duminecă, 19 August 1928, împlinindu-se 100 ani dela nașterea acestui mare bărbat al Neamului, se va ține în Sibiu un parastas pentru odihna răposatului Parastășul va avea loc la orele 11 a. m. în biserică unită veche, în al cărei cimitir se află și mormântul neuitatului luptător național. La această piosă solemnitate sunt invitați toți Români de bine. După informațiile ce le avem, parastășul va fi celebrat de persoane din înaltul cler unit. Partidul Național Român azi Național-Țărănesc va fi reprezentat prin o delegație în frunte cu însuși actualul președinte d-l Iuliu Maniu. Din partea organizației Sibiu a P. N. T. se va depune o coroană pe mormântul răposatului, alte persoane vor depune cununi și jerbe de flori.

Un parastas cu deosebită solemnitate se va ține tot mâne, Duminecă 19 August c., la Turda, unde s'a născut marele președinte al partidului Național. După știrile ce avem, Duminecă

se țin parastase și la Arad, Cluj și în alte părți, întru pomenirea lui Ioan Rațiu.

O geantă pierdută. D-nul Ioan Micu preot din comuna Bod, a reclamat Prefecturii poliției Brașov, că în ziua de 11 August a. c., pe când călătorea cu un auto-taxi dela gara Triaf Brașov spre Bod, pe distanța Brașov-Sânpetru, a pierdut un geamantan din hârtie presată, având ca conținut diferite lingurii pentru dame și copii.

Concertul Virginia și Nicu Corfescu. Astăzi, Sâmbătă seară la ora 9 1/2, are loc în sala Redutei un concert dat de cunoscuții cântăreți de operă: d-na Virginia Corfescu și d-l Nicu Corfescu. Din bogatul program fac parte bucăți de compozitorii streini: Massenet, Wagner, Schubert, Puccini etc. și de compozitorii români T. Brediceanu și W. Șorban.

Cununie. Doamna Elvira D. Orghidan născ. Grădinaru are onoare a aduce la cunoștința rudelor și cunoscuților celebrarea religioasă a căsătoriei sale cu dl V. Radivoevici, care va avea loc în ziua de 19 August a. c., ora 6 seara în Biserica Sft. Nicolae din Scheiu (Brașov) unde se primesc și felicitările. Nași: dna și dl A. Suru. Această ține loc de orice invitație. 1-2

Valoarea alimentară bogată precum și gustul delicios garantează marea succes al caramnelor cu lapte veritabile „Stollwerck”.

Cinema „Astra” (Apollo)
18—19—20 August
Senzație mondială

A manta
(Indrăgostiți!)

Tablouri din viața socială în 8 acte.

În rolul principal:
RAMON NOVARRO (Ben Hur).
Afară de aceasta cel mai nou Ufa-Journal.

Afară de aceasta în pauză vor dansa renumiții artiști ruși:
DUO LEONTINOW.

Vine! Vine!
METROPOLIS
Cu BRIGITA HELM (Repriz).

Din matrapazlăcurile administrative

Fostul notar Ion Gligor din comuna Turcheș.

Această pacoste practică cu rafinărie și șmecherie uimitoare afaceri de cămătărie, prin care a ruinat materialicește pe diferiți gospodari, cari au avut trista soartă să cadă în capcana sa omăgitoare. Prin temperamentul său blând la aparență, seduce spiritele slabe din fire, le atrage cu dibăcie și iscusință în mrejele sale pentru satisfacerea pozelor sale nesăcioase. „Copiii mei!” „Băieții mei!” — sunt fraze dulci, pe cari le rosteste cu blândețe și smerenie dohovnicească față de acei sărmani-nevinovați de cetățeni, cari au neșanța să cadă în ghiarele sale.

Conduc de spiritul strict al egoismului și al materialismului cras, zi de zi acei foști notari de pomină Ion Gligor, a subminat o peladă întreagă de slujbași comunali, delăturându-i prin apucături meschine.

Comuna politică Turcheș este din cauza gospodăriei slabe în pragul falimentului. În schimb d-l Gligor, este recunoscut ca

bancherul forte, care finanțează populația Săcelelor, având o majoritate simțitoare de clienți din comuna Turcheș.

Cum acest funcționar comunal finanțează atâta popor, — se naște întrebarea: de unde venitele bănești și cari sunt modalitățile ce practică pentru a-și augmenta simțitor capitalul?!

Oare din salariu și venitele legale ce primește, își permite luxul să plaseze sumedenia de parale pe piață? Beneficiile acelea abia sunt suficiente pentru întreținerea normală a gospodăriei sale. Firul șiretlicului ușor ar putea fi descoperit, dacă o mână de fer ar ancheta gestiunea financiară comunală a susnumitului și cu un cuțit tălos ar sgândări numai încețnel și retrograd aclele-i financiare.

Domnule Prefect! Actele ilegale sau cari n'au fost formulate cu respectarea legilor și regulamentelor în vigoare, ar veni singure la cuțit, bine înțeles, dacă și comisiunea emisă de dv., va căuta să mănuiască le-

gal, cuțitul datoriei, cinstei și al dreptăței.

La 17 August a început ancheta disciplinării contru notarului. Sunt peste 50 de acuze, care planează asupra capului său: Sentița în care se arată că a luat miștie și că a redactat trei contracte pentru același teren, figurând în două ca martor, iar în unul ca cumpărător, primind contravaloarea, care o păstra la sine, de două ori. A pretins și încasat parale la cununie civilă, a împrumutat comunei parale prin fiica sa fără a se îndeplini formele legii, a dat parale cu cămătă între 40—52%, a prelin și încasat parale pentru bilete de identitate, contracte nelucrate, contracte peste tarif, a păstrat în sertar actul de divorț la o femeie cerându-i parale pentru eliberarea lui etc. etc.

Indiferent de naționalitate, locuitorii cer cu tărie îndepărtarea din comuna Turcheș a acestui faimos notar.

Să se știe însă, că dragoste cu sila nu se poate face niciodată.

Coresp.
Cetiți și răspândiți
„Gazeta Transilvaniei”